

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popoale Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Ty-pografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaels, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat & laoterie.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Octombrie 1899 v. încep noue abonamente lunare, oar-tale, semestrale și anuale.

Domni abonenți sunt rugați a grăbi ou reînnoirea abonamen-telor lor, pentru regulata expedi-ție a foil.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, oare încep ou prima și se termină ou ultima luni, după stilul vechiu.

Table with 2 columns: Type of subscription and Cost. Includes annual, semi-annual, and monthly rates.

Este în interesul dlor abo-nenți, ca adresele să fie însemnate oât se poate de corect și legibil. Domni abonenți vechi sunt ru-gați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fașile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

Administrațiunea

Nou aliment sovinișmului.

(m.) Adecă cu ori-ce preț stat na-tional maghiar! Așa și-a contemplat Ungaria primul șovinist, care a zis: Magyarország nem volt, hanem lesz, sau pe românește: „Ungaria nu a fost, dar va fi, — va fi adecă ou Maghiarii.”

Îndată-ce Maghiarii au ajuns stă-pâni pe situație, îndată-ce a dispărut timiditatea, originară de pe timpul ab-solutismului, s'a început lucrarea de ma-ghiarisare. De această lucrare se le-gau mari speranțe; se credea, cu toată serioșitatea, că în câteva decenii na-tionalitățile vor vorbi numai ungurește, și cu început se vor contopi în națiunea maghiară. Atât de mult se credea în rezultatele maghiarisării, încât d. e. Beksis în o carte a sa de combi-nații statistice, pe toți băieții nemaghiari, cari nu ajunseseră etatea de 6 ani, i-a considerat de maghiariși și a adău numărul lor la numărul Ma-ghiarilor. Că Beksis a făcut combina-ția aceasta, nu ne mirăm, dar am aflat mulți din Maghiari, cari credeau cu toată serioșitatea în ea.

Mijlocul prin care să se îndepl-nească maghiarisarea en masse, era — școala și peste tot terenul cultural. Școala trebuia să învețe de mic pe bă-iatul român, sârb, slovac etc. limba maghiară, să-i însușe sentimente ma-ghiare și apoi mai târziu cultura ma-ghiară să-l captiveze pe deplin.

De aceea vedem, că mai înainte de toate s'a avut în vedere maghiarisarea școalelor și răspândirea maghiarismului prin școale.

Asupra școalelor noastre s'au făcut adevărate atentate, introducându-se în ele limba maghiară obligătoare. S'a in-troduș în școalele populare, pe sate, unde băieții în câteva luni uită tot ce au în-vățat din ea; au impus-o în liceele noastre și catedrelor de limba română dela universitățile din Budapeșta și Cluj, unde cursul și esamenale din limba și litera-tura română nu se pot face decât numai în limba maghiară. Totodată s'a încercat și nimicirea școalelor noastre; prin comune s'au întemeiat școale de stat, cu limba de propunere maghiară; s'au

luat școalele grănițerilor, prefăcându-se în școale comunale, ca să le poată mai ușor băga în virtejul maghiarisării; s'a introdus limba de propunere maghiară în liceul din Beiuș etc.

Dar' cu toate aceste încercări și svircoliri, maghiarisarea nu a progresat de loc.

Tinerimea noastră — de care și din' cauza aceasta putem fi mândri — își face educația în școalele străine, în-vață de silă ungurește, dar' rămâne fidelă națiunii sale.

Acum încep a vedea și Maghiarii, că asimilarea en masse pe calea aceasta nu se poate face. Dacă ar fi oameni rezonabili, dacă șovinismul nu i-ar fi orbit cu totul, cel puțin acum ar abzie de utopistul stat național.

Dacă pe calea școalelor, pe cale culturală nu se poate ajunge rezultatul, se va pute pe altă cale — își gândesc ei — și fac noue proiecte. Unul deja e gata: proiectul lui Beksis, espus în cartea, pe care am semnalat-o.

Beksis acum e de părere, că să nu se mai forțeze maghiarisarea, căci e de giaba, ci să se întărească și sporească fărâșimea maghiară, ca astfel Maghiarii — în 50 de ani ajunși la 18 milioane — cu forța numărului lor să cucerască naționalitățile.

Aceasta să se ajungă prin o anu-mită lucrare pe teren agrar, reducându-se totodată fărâșimea nemaghiară în aser-vire, în o nouă iobăgie.

Proiecte cum e acesta al lui Beksis sunt irealisabile și rezultatele, la cari ajunge el, sunt condamnate a ră-mâne vecinic pe hârtie, ear' la popoare neînfiutate de boala șovinistă auto-rotul ar fi declarat de nebun, sau în ca-sul cel mai favorabil luat în zeflemea.

La Maghiari e altcum. E adevărat, că două ziare „Magyar Hirlap” și cu deosebire „Hazánk” au combătut proiectele din cartea lui Beksis și le-au declarat de chimerie, dar' tot atunci alte ziare de frunte au luat foarte în serios cartea. „Bud. Hirl.” d. e. îi con-sacără un prim-articol și dimpreună cu altele, crede în posibilitatea realizării proiectului.

Ei, prin aceasta ajungem la resul-tatul, că șovinismul în loc să se reducă, capătă nou aliment și în această privință e mai mult de condamnat lucrarea șo-vinistă a lui Beksis.

Datorința noastră este a fi la pândă, că oare cercurile conducătoare dau ascultare proiectelor și sfaturilor lui Beksis și dacă am observa, că voese să lucre în direcția indicată, să deslușim po-porul asupra nouelor atentate și să le zădărnim, întocmai cum am zădărnicit și continuăm a zădărnici lucrarea de maghiarisare prin școale și pe teren cultural.

Noi credem, că în calea proiectelor lui Beksis — dacă s'ar încerca realiza-rea lor — vom pute opune cele mai re-sistibile pedeci.

Sibiu, 28 Sept. n.

Deschiderea parlamentului.

Astăzi se deschide noua sesiune a par-lamentului maghiar în Budapeșta. Se vor citi rescriptele regale, prin cari s'a prorogată și acum s'a convocat de nou parlamentul Ungariei, și se vor face comunicările obicnuite, despre depu-tații decedați și cei de nou aleși, pre-cum și despre adresele și petițiunile în-trate la prezidiu. În urmă va lua cu-ventul prim-ministrul Seél, pentru a espune programul de muncă al parla-mentului, pentru timpul cel mai apro-piat. Va fi pusă pe tapet și chestia Hentzi, într-o cât guvernul va fi în-terpelat din partea kossuthiștilor Eöt-vös și Olay. Casa magnaților ține tot astăzi prima sa ședință după va-canțele de vară.

RUSIFICAREA FINLANDEI. S'au luat și se iau mereu toate măsurile necesare, ca rusificarea nefericitei Finlande să se facă cât se poate mai iute. Înzădăr sunt toate rugările și protestele adresate domnitoru-lui puternic al Rusiei, căci nime nu le bagă în seamă. Cum se știe dela Petersburg, în timpul mai nou s'a introdus cu obligă-toare, cunoașterea limbii rusești din partea tuturor funcționarilor dela poliția din Hel-singfors, capitala Finlandei. În ce scop? Va ști numai guvernul rusesc.

Socialiștii și chestiunea na-tionalităților. „Arbeiter Zeitung”, organul socialiștilor din Austria, pu-blică în nrul. seu de Duminecă, 24 Sept. un articol cu titlul acesta: „Au-torul, un șef al socialiștilor, zice că trebuie să se pronunțe partidul social-democrat detașat asupra acestei mari chestiuni, care preocupă toate păturile societății. Drept conclusioniune a espu-nerilor sale autorul se declară pentru autonomia națională teritorială, adecă cere introducerea federalis-mului, pe baza delimitării na-tionale.”

Pretensiunile Croaților. Camerile de industrie și comerț de pe teritorul Croației, intrunite în congres regnicolar la Zagreb, au pus în discu-ție pactul financiar maghiaro-croat, luând hotărârea de a se precisa preten-siunile Croaților față de Ungaria, în-tr-un memorandum bine motivat. Memo-randul va fi prezentat dietei croate, cu rugarea, ca dieta să îndrume delegația regnicolară, care va trata cu Maghiarii în chestia pactului, să țină negreșit cont de cele cuprinse în memorandum. Croații cer anume, o cotă mai mare ca până acum din venitele statului, pentru acoper-irea trebuințelor lor interne.

Sobolii. Tissa Kálmán a numit cândva pe fruntașii nostri sobolii; ear' acum o spune o fruntașă gazetă maghiară, că tocmă țisșaiștii sunt sobolii, pentru-că subminează la putere siste-mul cel vechiu de tristă aducere aminte. Ei, să începe lupta pentru oala cu carne, în sinul mare-ii partid liberal!

Crisa în Austria.

Nici astăzi nu putem anunța ni-mica nou dela Viena. Noul cabinet încă nu e format. Principele Liechtenstein a depus mandatul, pentru-că nu i'a suc-ces să formeze un cabinet accesibil pen-tru programul seu de acțiune, care era: abrogarea ordonanțelor edate pentru Boemia, — ca să mulțumească pe Nemți, — și luarea mai multor Cehi în cabi-net, — ca se mulțumească pe Cehi. Acum e scos de nou pe plan Chlumetzky, ea noul prim-ministru austriac, deși șansele sale încă sunt slabe de a pute sătura capra așa ca să-i rămână și varza, — cum se zice. Probabil deci, că se va numi un guvern de tranșiție, compus din funcționari, cu programul dictat, ca să facă alegerile pentru delegațiuni, să mulțumească pe Nemți, abrogând or-donanțele din Boemia și să pună la cale tratări de împăciuire între Nemți și Cehi. Cine va fi presidentul acestui minister, — dorit mult din partea Coroanei — nu se știe, pentru-că încă tot se caută omul potrivit. E luat în combinație Merveldt, locțiitorul din Tirol, Goess, locțiitorul din Triest, Clary-Altringen și alții. Pe când Coroana își caută omul de încre-dere, Cehii și Nemții declară sus și tare că și unii și alții rămân neclintiiți, pe lângă punctul de vedere de până acum. Se crede că astăzi, Joi, noul guvern va fi negreșit format și foaia oficială va publica rescriptele de numire.

Solidaritatea Slavilor.

În congresul ziaristilor slavi, ținut la Cracovia, s'a decretat solidari-tatea strînsă între ziaristii slavi din monarhia austro-ungară, precisin-du-se condițiunea solidarității în ur-mătoarele puncte:

- 1. Presa slavă e datoare să lucre într-ocol, ca sentimentul comunității să prindă rădăcini în sinul națiunilor slave, și anume, pe baza individualismului de rasă. 2. Presa slavă e datoare să spriginească necondiționat și în mod so-lidar națiunile slave în luptele lor pur-tate pentru naționalitate. 3. În ceterle ivite între națiunile slave din monarhie presa e datoare să fie obiectivă și să-i ridice glasul în favorul părții neîndre-pățite. S'a decretat mai departe și reci-procitatea, pe baza următoarelor puncte de comună înțelegere: 1. Ziarele și căr-țile edate să se trimită în schimb. Re-dacțiile ziarelor mari centrale sunt da-toare să aboneze toate gazetele slave. 2. Semințiile mai avute slave să abo-neze gazetele semințiilor mai sărace. 3. Ziaristii tineri slavi să primească spese de drum și stipendii dintr'un fond spe-cial. 4. Ziarele slave să stee în legătură și corespondență permanentă. 5. În in-teresul reciprocității spirituale, ziarele slave sunt datoare să lățească și popu-larizeze produsele bune literare.

Hotărârile luate fac, onoare con-gresului ziaristilor slavi, intrunit la Cracovia, pentru-că prin ele se pun ba-sele unei apărări comune și se propagă iubirea și strînsă legătură între frați.

Călușerii împrocesați pentru tricolor.

Săliște, 27 Sept. 1899.

Cu entuziasm nedescris au primit fruntașii din Săliște îmbierea presiden-tului „Societății pentru fond de teatru român”, pentru a-și ține adunarea ge-nerală în comuna noastră.

Cu o rivnă, cu o dragoste de mo-del a lucrat fiecare, în toate direcțiunile, ca reușita acestei adunări epocală să fie.

Inteligența, măsurașii, țărani, bă-trâni și tineri, cu toți și-au făcut datoria, cu toții au lucrat la mărirea bunului re-nume al comunei Săliște.

Jurul, spre onoare-i fie zis, aseme-nea și-a împlinit datoria și la frumoasa coroană de lauri a reușitei acestei adu-nări a contribuit cu o însemnată parte.

Adunarea a fost imponentă, sârbă-riile aranjate din acest prilej au fost înălțătoare. Succesul atât material cât și moral a fost ca nici-odată până ac, după chiar mărturisirea creatorului acestei societăți.

Eram fericiți și mulțumiți cu toții de succesul ei, uitasem toate multele oboseli și neplăceri chiar ce le avusem cu aranjarea acestor sârbări, bă re-gretam chiar că ele au trecut așa de iute....

Adânci și dulci amintiri rămaseră în inimile noastre și ne simțeam mândri și mângăiați că totul s'a petrecut atât de sârbătoresc, nimic nu s'a întâmplat ce ar fi turburată sau profanată chipul sârbătoresc al acelor zile mari.

Dar' dat' nu este nouă Românilor, că nici o bucurie să nu avem desă-vîrșită....

Eacă, după 2 luni ne trezim, că dulceața amintirilor din inima noastră este tulburată de amare pilule.

Cei nouă tineri cari au jucat la petrecerea populară de atunci frumoa-se jocuri naționale „Călușorul” și „Bă-tuta”, sunt citați la judecătoria cercuală din loc pe 27 Octombrie, acușați fiind cu „állam elleni kihágás”.

Aceasta s'a făcut în urma unei arătări din partea gendarmeriei

De sine înțeles, că acusa „állam elleni kihágás” nu poate fi altceva, decât purtarea tricolorului român.

Ei, ei atotputernicilor, de grea muncă v'ați apucat! Când chiar și în miezul românismului credeți că veți

pute năduși dragostea cătră colorile sale, amar vă înșelați!

Să mai aveți încă odată pe atâți judecători căi aveți și totuși nu ar fi destui să isprăvească pertractările ce s'ar reclama după delictul de soiuł celei de acum.

Încercarea aceasta de a prigonii pe toți cei-ce poartă tricolorul, seamănă foarte mult cu încercarea broaștei ce a voit să se facă bou. Finea de sigur va fi aceeași.

Așteptăm cu toții plini de curiositate sfârșitul acestei încercări de înfrățire (?) și ne înținem întrebarea, că oare actul present nu cumva e începutul unei noue ere în Mărginimea noastră?

Pupăturile dela Arad au frumoase epiloage! Numai înainte.

Dela Bratca.

— Înfrățirea maghiaro-română. —

În 24 l. c. s'a făcut sfințirea bise-ricii din Bratca, în care mai ieri-ălaltă-ieri Czibenscki și soții au fost ținut bal. Pentru îndeplinirea actului sfințirii au sosit aici Ilustritatea Sa părintele episcop Goldiș, cu o mare suită. Amin-tesc pe părintele V. Mangra, Ignatie Pap și mai mulți protopresbiteri. Popor mult, inteligență multă din toate părțile Bi-horului. După serviciul divin I. P. S. Sa Goldiș ține o predică. Vorbește blând, domol, încearcă a străbate inima po-porului. Spune lucruri frumoase despre cinșta preoțască și stima ce i-se cuvine, cere alpierea cătră școală și printru cele multe scapă următoarea frasă stereotipă: „Astăzi nu trăim ca în veacurile vechi, când dușmanii încercau să ne desbine.... astăzi tari în credință de vom fi, ne vom desvolta, vom ține pas cu celelalte popoare atît pe terenul cultural și econo-mic, cât și pe cel național!” Sfirșește binecuvântând mulțimea. Glasul i'a fost sec și par'că la fiecare frasă îi trebuia o haină, din care numai cu ageră chib-zuință să înțelegi nexul.

La 1 oră p. m. a urmat prânzul. În frunte ocupă loc episcopul, în dreapta deputatul dietal Telegdi, Ignatie Pap, secretarul, ear' în stînga protopretorul dela Aleșd, V. Mangra și ceilalți, cam 30 la număr. În imediată apropiere ur-mează la alte mese inteligența. Sunt mulți, foarte mulți. Deodată se cere liniște. Vorbește episcopul. Toastul oficial pen-tru Maiestatea Sa. Urmează deputatul Telegdi: Începe (ungurește) prin a spune, că ce bucurie a simțit el și toată feară (ipsissima verba) când Goldiș a fost ales episcop, că ce speranță leagă Ungurii de această alegere pentru înfrățirea Ma-ghiarilor cu Români și că în speranța lor nu s'au înșelat. După alte multe verzi-uscate glăsuște măria sa din cu-vent în cuvânt așa:

„Când a fost instalarea I. P. Sale a trimis și șeful nostru (ministrul-president Podmaniczky, ori fișpanul comitatului?) îndatinata telegramă de salut, la care I. P. Sa a răspuns, ear' răspunsul seu ne-a lăsat nedumeriți, că în el ni-s'a spus să nu fimem samă de agitatori, ci să străba-tem la inima poporului și înfrățirea mult dorită va urma în curînd. Nedumerirea asupra acestui sfat acum ni-s'a resfirat, Astăzi ne-am convins că așa e; astăzi Românul privește la Ungur cu ochi dulci; astăzi înfrățirea mult dorită e fapt” (socoată fără birțuș!).

Sfirșește prin niște frase întorto-chiate, din cari apare următoarea do-rință a măriei sale: Să trăească Goldiș, culmea ficiei pe care se razimă înfră-țirea maghiaro-română! Urmează „să trăească” și „eljen!”

Rușinea le mănec nasul la vre-o cățiva dascălași și prociți, că urlau ca din gura șerpelui. „eljen” hiamos s'ă!

S'auzim! — răsună de nou. Să școală o figură mijlocie, ușeșivă, cu ochi bul-bucați, cu pîrul resfirat pe spate. E Ignatie Pap. S'apucă și laudă stăpâni-rea, și pe coarda întevorbitorului depu-tat croește o lecție de morală „agitato-rilor”, îndeamnă poporul la „supinere fără condiții”, că e bine a trăi cu Un-gurii în pace ca frații și să n'asculte de glasul „reuvortitorilor” seducători! Sfirșește prin a ridica poculul pentru reprezentanții guvernului. Și Bihoreni earăși „eljen” și „să trăească!”

Deodată se face liniște.

Să ridică V. Mangra. Agitația ne crește, eram la culmea impăcienței. Dar' nu știu ce gândeste ce nu, că șede ear', și șoptește ceva vecinului seu, protopre-torul cercului.

Protopretorul să ridică și agitât, în cuvinte încălțite și fără rost spune cam

tot ce a spus deputatul Telegdi și închină, zbu nu știu pentru cine. Cred că nici el n'a știut.

Se ridică apoi din nou V. Mangra. Începe cu cuvinte clare și par'că cu o francheță ce i-ar servi spre laudă, în alte împrejurări. Vorbește de unirea poporului, de slupna națională, îndemnând mulțimea la »perseverență» și muncă cinstită, la nutirea idealului »ce avem», la păstrarea prin iubire a »caracterului național» ce avem și... nu se mai auzia de aplauze!... Mangra a vorbit așa? Nu-mi credeam urechilor și ochilor.

Pentru Dumnezeu, ce-i aici? Mangra pălămește pe șeful său, care prin tăcere își aprobă secretarul și deputatul, pălămește pe amicul său Ignatie Pap, și după desastrul »moralicesc» ne ridică în sferă, cât nu știam că ce va să zică asta.

În timpul acesta deputatul Telegdi încrețește odată fruntea, ear' episcopul plecat spre el îi șoptește ceva zmicind din cap ca și diaconii ce se sfințesc de preoți, când li-se cântă: »Vrednic este!

Lui Telegdi i-se mai încredințat fruntea, e mulțumit cu semnul. Mai vorbește protopresbiterul tractul Filip pentru inteligență și popor, făcând un fel de apel la înfrățire. Preotul din Bratec, Domocoș, mulțumește celor prezenți pentru înfăptuire etc.

Dar' vorbirea acestora nu mai face, căci vorbirea lui Mangra ni-a dat de gândit. La un colț al mesei episcopiești tinerii fac politică, discută. Ardelenii și Bihoreni sunt împărțiți în două tabere. Cei dintâi cu foc, sbuciuind aspru pe media, Bihoreni aprobând, laudă pe Godel și oamenii sei. La un moment dat episcopul și oamenii sei se duc, Mangra rămâne. Ne apropiem de el și-l descoasem.

Face o droaie de enunțaii și »desvéliri», cari e bine că le cunoaștem. Voi vorbi într'alt număr.

Ploaia începe încă la 12 ore și curgea mereu. Veselie n'a fost mare din pricina asta. Când ploaia mai tare, un preot scapă o frasă: Eată binecuvântarea celui de sus asupra vorbitorului. Vorbia Ignatie de tristă memorie. O de-ar binecuvânta Dumnezeu toți pașii taberei împăciuitoare cum a binecuvântat pe Brăncani cu ploaia asta, când toți așteaptă soarele, mlaunțitorul mălaiului încă necopt. Măne ne vom înțelege cu părintele Mangra.

Paiangenul veninos.

— Epilog. —

Cincisprezece ani s'au împlinit de când »civilisatorii» Orientului intruniră s'au în Cluj, — mai târziu Gologota, nefemezate libertăți române, — ca să închebeze asociația lor culturală ardelenescă cu numele Emke.

Asociații culturale, cu binefăcătorul scop de a lumina, deștepta, întări și conserva elementele similă după fire, moravuri și datine în toată lumea sunt binevăzute, sunt respectate ca instituții umane. În acest domeniu aparținător umanității, Emke, ca asociație menită a lăși cultură și civilizație numai între semeni de același tip fin-ugric, ar fi fost întimpinată dacă nu cu simpatii,

cel puțin cu obicinuitul »lasă» al Românilor.

Dar' această asociație dela plămădirea ei a avut alt scop. La început o țintă tainută, mai a doua zi scopul opus, mărturisit; ear' a treia zi: cu vizirul deschis a proclamat maghiarisarea naționalităților. Maghiarisarea Românilor.

Feudalismul unguresc, ca nicăiri în Europa și-a avut tristul și neîmpăcatul rost cu libertatea omenească; aprobate și compilate, spre preamărirea ființei infinite mongolice făcuseră din Român în țeara sa băstinașul sclavului văzut și legat al Texasului, ear' la finea veacului al 19-lea Emke intrunește pe feudații scăpătați, pe toți hetszilvási și marea ceată a funcționarilor de toate breslele, aliați cu patriotica clientelă pericunată, ca să înăbușe în pieptul »dulcei și frumoase limbă românească», să omoare ființa Românilor, a celei mai viguroase și resistente ramure din Dacia-Traiană a arborelui latin.

Feudații n'au putut estirpa pe Român din cauza Neamului perfid — a hunczut Németség; (vezi Kemény) — sângeroasele valori ale anului 1848—49 s'au resfrânt cu geomăt îngrozitor în munții scutiți sub aripile Aquilei împărătescului vultur român, Iancu. Ear' ceea-ce n'a putut isprăvi nici dreptul pumnului secolii de-a rindul aplicat Românilor, nici anul 48 cu mormintele sale încă deschise pentru Român, a venit Emke din 1884 să ducă în deplinire. Societatea maghiară a venit să deie succurs guvernului; maghiarimea grupată în jurul lui Emke, a voit să deie estensiune operei lui Tréfort, care în detrimentul instrucției și dezvoltării culturale a ne-maghiarilor a impus prin lege limba maghiară ca studiu obligat în școlile populare și mai apoi în gimnasilor. Maghiarimea lui Emke nu s'a mulțumit nici cu legea care constringe învățătoria română de a se califica în limba maghiară; civilisatorii Orientului, pornind dela strania devisa, că tot ce se naște pe acest pământ trebuie să fie maghiar, n'au fost mulțumiți nici cu ianiceriasca lege care smulge micuții copii dela vatra părintilor spre a fi crescuți și deprinși în kișdedovurile lor, conduse de Bendeguzce și Rűfkele naționale în limba lui Tuhutum — ei au voit mai mult, au voit totul: încetarea și celui din urmă accent deosebit de cel al lui Magor.

Ceea-ce n'a făcut guvernul cu legile, ordinanșile, volnicia administrației solgăbirășca, inchișițiile și terorizările gendarmerești, trebuia să facă Emke: archipaiangenul veninos al Ardealului românesc.

Pânza, menită a prinde în ea pe Români »Emke» și-a întins-o acum sunt 15 ani. Și, să nu ni-se pară lucru de săgă! Firele acestei pânze le formează fără deosebire de culoare politică, confesională sau de poziție socială, întreaga maghiarimea: conți, baroni, episcopi rom-cat, reformați, unitari, nemeși de-a doua mână, profesori, învățători, funcționari, scribleri și de aici în sus ministrii, funcționari ministeriali, toți împreună. Este un rociu țesut cu multă strălucire și cu multă chibzuială. Această aserțiune o întărește adunarea lui »Emke» din Alba-Iulia. Și față de acest fapt trebuie — cel puțin în parentesă — să pun în-tretarea: La care adunare generală de-a »Asociațiunii noastre» culturale

din câte știu, s'au văzut asistând cel puțin unul, ca să nu zic mai mulți dintre prelații noștri români, deși, din nefericire noastră, sântem numai de două confesii?!

În acest loc trebuie să tac, pentru-că tăcerea să pună pe gânduri și să stîrnească alte multe întrebări pentru cei chemați în locul prim a lupta pentru interesele neamului românesc.

Eu voiu merge mai departe! La început »Emke» era: archipaiangenul mortifer exclusiv ardelenesc. Aerul tomnatic al vieții ugrice pe pământul daco-român, blând, domol și prielnic cum se arăta pentru întinderea firelor paiangenești a favorizat, ba a dat puncte de fixare pentru țesătura paiangenui și peste hotarele Ardealului.

Români tăceau sub un rociu. »FEMKE» își întinde al doilea rociu pentru Slovaci, »DEMKE» al treilea pentru Sërbi, Croați, Șembi și cămăgăni rector universitar Herzegh, după o mințioasă vizitare a țesăturii creierilor sei șvăbești luându-și de ajutor filantropia îmbrăcată în Atilă și în pantalonii strimți înființează »Nemzeti Szövetség»-ul.

Rețeaua paiangenui e completă; deasupra ei lucește și încălzește soarele ideei de stat maghiar unitar. Și fiindcă sub rețeaua paiangenui se află o altă rețea de fer, a căilor ferate, ca și aceasta să se acomodeze menirii paiangenui și acestuia să-i deie succes patriotic, imi vine a crede, că la porunca ministrului de comunicație toți șefii garelor ungurești cercat-au în mod oficios să înhăneze slujbașii la: »magyar állam eszme». Căpi silitori și trudiți muncitori români cu familii numeroase de pe la căile ferate ungare n'au fost silii să primească în locul frumosului lor nume românesc, câte un schilodit nume bendeguzian, ca să poată trăi mai departe pe la căile ferate; și, căți Români cu inima verde și cu sufletul tare n'au zis cu voce românească șeful de gară, care le cerea maghiarisarea numelor ori dimiteria din slujbă: »Domnule șef, e în inima iernei și am 6 copii și soție; dar' decât să-mi schimb, precum ceri, numele moștenit din moși-strămoși și să mă fac de hulă neamului meu românesc, mai bine îmi las slujba și vă închin...! Așa e la căile ferate! Dar' tot asemenea e și la administrație, justiție și pe toate terenele ce stau la vrerea millenarului schinjitor al Românilor.

Dar' nu numai acolo unde paiangenui se mișcă liber pe firele pânzei sale lovitură de moarte se îndreaptă Românilor, ci și acolo unde este chemat a păzi și a desvolta cea mai frumoasă avere națională: în școală i-se dă lovitură de moarte.

Tot paiangenul mortifer a sugerat ministrului de instrucție de a se ridica în ținuturile locuite de naționalități 1000 de școle populare. Cu ce scop, când Români își au școlile lor mai coreșpunzătoare decât cele lor dăruite și impuse ca daruri danaice? Paiangenul veninos ne va răspunde: Că stringându-vă de la pieptul lui Árpád și îmbrățișându-vă să vă picurăm câte un pic de venin, până-când amețiți, perzându-vă conștiența, să vă putem suge ori asimila.

O, harnică mortiferă! Torci, torci, întindeți firele uricioase, țeseți încă mult timp pânza peste neamul românesc! Oare Creatorul, chiar harancă te-ar fi

destinat pe capul românesc?! Și harancei vine să-i deie punct de razim, ajutor, și dl Jancos Benedek cu opul sau »A român nemzetiségi törekvések története és jelenlegi állapota.

Domnule Benedek, involuntar și inconștient răsturnător al lui Sturdza, șiți că numele d-tale ce i'i-lai legat de »Aranca mortifera» încă reamintește măreața figură, adâncul spirit al președintelui »Ligei române»: Grigore Brătianu, cu care ai convenit în București, și la adresa căruia prea măgulitor te-ai exprimat în o foaie maghiară. Grigore, Grigore, zelosul, insufletitul și falcicul purtător al destinului »Ligei române» reapiari, numai pentru un moment între noi, admiratorii tui, ca să vezi ce s'a ales de asociații, care era chemată — nu prin violentarea conștienței, nu prin moarte sufletească, nu prin renegarea tătânilor cu familii cu, tot precum face haranca, a păzi și a ajuta neamul românesc de prătiindenea. Condusă de răpăia focului inimei tale întreaga românie s'a încins în frumoasa horă, precum de atunci n'a mai fost, a »Ligei române». Un căpitan își donează Ligei considerațiile sale venite anuale dela o fabrică de hărte de figarete; un alt fericit resimțind durerea fraților sei de peste munți își depune obolul seu de 20.000 fr. pe seama fraților sei schinjuiți și gonii dela vatra strămoșească; bogat cu sărac se întrec în ajutorarea celor năpustiți de colonii ciangăești, — toți, mari și mici își fac loc, întră și se prind de mâni în hora »Ligei române». Sufletele amorțite reînvie, slabi capătă putere, robiții nădăduesc și gândirea încălzită de razele speranței revărsate dintr'un astru luminos de peste hotarele suferințelor, se desprinde din cătușile desepărării, devine mai liberă, și se îmbracă în sərbătoreasca haină a conștienței naționale.

Un vesel curcubeu, apărut pe cerul vesel al soarei cu diademă regească, întărea încă și mai mult pe cei cercați de soarte în ivirea astrului.

Astru grabnic călător și nu fix ai fost, neuitatul Grigore, pe cerul »Ligei române». Am fi nemângăiați prin pierderea ta dacă n'am nutri speranța, că azi când Emke, Femke, Eke, Demke, toate întovășirile spre amuțirea graiului românesc în vechea vatră nu s'ar afla un al doilea suflet nobil, caracter firm și o inimă resimțitoare de durerea neamului românesc subjugat. Speranța ni-ar reînvia și Emke, Eke, Femke, Demke etc. ar sta față în față, ca »Balcanul» cu »Carpatul» lui Alexandri.

Dela Anpoiu.

De pe la noi.

— Dela raportorii noștri. —

Careii-mari, 25 Sept. Ieri s'a sərbat și aici aniversarea morței lui Petőfy. Lume multă din Pesta. La festivitatea unde a perorat Abrányi au fost reprezentați și Români din comitat prin reverendissimul domn archidiacon al părilor sãtmãrene Dr. Felician Bran. Seara iluminăția orașului, banchet splendid și toasturi multe. Încercări de înfrățire totuși nu s'au făcut, căci Măria Sa vicarul anticipând delicia banchetului a absentat de acolo în mod demonstrativ.

Cronica zilei.

Sibiul, 28 Sept. n.

Memento. 29 Septembrie: Conf. membrilor din clubul municipal român, în localitățile »Asociațiunii».

1 Octombrie: Sfințirea praporului mine-rilor și petrecere în Moldova-nouă.

2 Octombrie: Adun. gen. ord. de toamnă a comitetului municipal, Sibiul.

3-5 Octombrie: Licitațiune de cai militari în Timișoara.

6 Octombrie: Terminul de concurs pentru comptabil la »Concordia» în Sibiul.

Despărțire ierarchică. Precum aflăm, în comuna Samos, comitatul Torontal, cercul Alibunarului, Români se vor despărțire ierarchice de cătră Sărbi și se vor încorpora la ierarchia română, resp la diecesa Caransebeșului.

Voluntarii noștri. Am dat ieri o notiță despre vanșarea voluntarilor noștri dela artilerie. Eată acum și numele acelor cari au fost avansați la celelate arme. La batalionul 28 de vânători: Aurel Zigre, Teodor Pop, Ioan Jacob, Victor Bumbescu. La regimentul 31 de infanterie: Nicolae Comșa, George Noaghia, Zenoviu, Gheja, Ioan Mănăilă, și Artemiu Murășan.

O veste rea ne vine din Delta (Timiș). Judele cercual Emil Porușiu, de acolo, se pare a fi jalus de »gloria» tristă a reneștatului Bene Gabor, dela Lipova. În 26 Sept. n. — ziua Înălțării Crucii — dl jude, Român, nu numai a ținut pertractări cu Români, în desconsiderarea sərbătătorilor bisericești noastre, ci a atăcat cu vorbe aspre pe avocatul român Dr. Ioan Dămian, și cancelistul seu, întezicându-le să mai vorbească româneste. Dl Porușiu, ține și el, ca Bene, că numai »hivatalos nyelvens», adică ungurește e iertat a vorbi înaintea judecătoriai. Trist, că figuri triste ca Bene Gabor mai află și imitatori, și încă pretești puținii judecătoriai români.

Cutremur de pământ. Se telegrafează din Calcutta, că Duminecă noaptea a fost în Bardsiling un puternic cutremur de pământ urmat de surparea unui deal și de ploaie torențială. Aproape 200 de oameni au fost uciiși parte de surparea pământului, parte de eșirea apelor.

Numiri. Dr. Stefan Godean e numit jude cercual în Bocșa, ear' conducător de matricule în comitatul Hunedoarei: notarul Veres Gyula în Ribiza, scriitorul notarial Varga Árpád în Risqușia, ser. not. Virgil Comșa în Cebea, adj. junețul not. Stern Jenő în Brad și adj. not. Azarie Florea în Buceș.

Veste despre Andrée. Ziarele din Petersburg vestesc, că acolo s'a prins zilele trecute un porumb, care avea la piciorul stâng legată o țiduliță cu inscripția: »Le pôle du Nord est découvert. Tout va bien. Andrée» (Polul nordic e aflat. Totul e bine. Andrée). Țidulița a fost predată căpitanului orășenesc Kleigelo.

FOIȚA „TRIBUNEI“

SONETE.

— În memoria doamnei Ioana Bădilă. —
I.
»O Doamne! Mă cutremur de vedenii,
Imi e, că umbra morții-mi ese-n cale...
Așa graii încet, cu glase de jale;
În juru-i plâng sêrmenele rudeni.
Ea-i mângăie cu mâni slăbite, pale,
Pe când se bate toaca avecernii,
Dar' boala cruntă și povara vremii
O îmbie ear' cu chinurile sale.
S'a înopțat. Pe cerul clar, feeric,
Se clătina o stea de mână sorței
Și-n clipe luci cad-e-n întuneric.
Un plâns cu hohot erumpe aproape
De patu-i trist umbrît de-aripa morței...
Adie somnul vecinic pe ploape.
II.
Ființa ei era ca blânda floare,
Ce umple-n taină cu mireasmă plaiul,
Ori ca un ânger, ce-ți vrăjește trailul,
Ori ca o muză dulce, plutitoare...
În jurul ei visau zăbetei raiul,
Ce-i fermeca cu simbeti de soare;
Atâtea fapte binefăcătoare
Câte-a urzit, nu poate spune graiul!
O suflet scump! În lumea de petreceri
Nu mai plutești cu bucele cărunte,
Priviri de admirare nu mai seceri.
O suflet scump! Tu lași pe mulți în plângerii,
Cari greul vieții nu mai pot să-nfrunte,
Și-n cerul sfânt faci parte dintre ângeri.

III.

S'a dus matroana, sus la înălțime;
Și-n calea ei n'avu sicriu de-aramă, —
S'a dus modest, ca oamenii de seamă,
Ce-n simplitate-s demni de-a lor mărime.

Ea, care n'a simțit amor de mamă,
E-n moarte mamă pentru tinerime,
Ea crește tineri cu porniri sublimă
Și sub aripa-i fragedă îi chiamă.

O rază sfântă i-a nălzit mormântul,
Și nimb tainic, plin de fericire
Din inimi tinere își ia avântul.

Români toți o nălță cu slăvire,
Și-n graiul lor în veci e viu cuvântul,
Ce-nvăluie pe moarta-n nemurire.

Alexandru Vasilie.

Defuncții noștri.

Familia distinsăi răposate a primit între altele și următoarele telegrame de condolență:

† Ioana Bădilă.

Tinerimea universitară română din Budapeșta deplânge adânc pierderea aceleia, care a eselat în toate virtuțile ce încoronează pe adevărata matroană română, care prin ultima-i dorință a ușurat calea frumosului viitor rezervat neamului nostru.

Tinerimea universitară română.

Tinerimea universitară aduce tributul de recunoștință față cu nemuritoarea sa binefăcătoare.

Tinerii universitari din Cluj.

Societatea »Petru Maior» se alătură cu profundă durere la doliul ce a străbătut toate inimile simțitoare.

Secretar Fruma.

Societatea academică »România Jună» exprima condolențele cele mai profunde din incidentul trecerei la cele eterne a marelui binefăcătoare a tinerimei române.

Ganea, secretar. Sturdza.

Despărțământul Cluj al »Asociațiunii» își exprimă condolențele cu ocaziunea decedării celei mai mari binefăcătoare dintre damele române din șirul Românilor dincoace de Carpați.

Secțiunea Cluj a »Asociațiunii».

Au mai trimis telegrame de condolență: Alexandriu, Eugeniu și Zeno Mocsonyi, archimandritul Dr. Il. Puscariu, Francisc Hosszu-Longin și soția (Deva), Ioan cav. de Puscariu, Iancu și Elena Mețianu, inteligența din Cluj, Dr. Marcu, Podoabă, Pop, Bobeș, Căciulă, Aug. Giurgiu, Pop, Filip, Stef. Roșian (Cluj) etc.

† Ciriac B. Groze.

Blaj, 27 Septembrie n.

Pe cărările frumoasei grădini îmbobite cu felurite soiuri de plante și arbori, a liceului nostru, nu mai întâlnesti în minutele de recreație »dintre ore», simpatiosa figură a acestui zelos preot și profesor. Gigantical sad, în depărtări privitor, cu fruntea sa pururea tineră, stă melancolic încunjurat de mici tufari, ca de un gard viu, acați globuroși cu deasa lor haină, nenumăratele flori cu fața înroșită răspândite pe cărări, înzădar mai caută pe acela, care zilnic venia, obosit de mistuitoarea muncă a dascăliei, să respire un aer mai curat; să-și întărească sufletul și inima muncită. Înzădar, înzădar! Pornit e teiul să-și aștearnă haina la pământ; îngândurat și întristat caută azețul cu fața pătată de moarte spre zilele de apoi. Dar' ei mai știu, mai trăesc... pe

când el s'a dus ca să nu mai reîntoarcă, decât cu spiritul.

Acela, care focul sfânt al muselor l-a nutrit și în via Domnului servitor devotat a fost, cu vecinicia s'a legat.

Ani 28 fără întrerupere catedra i-a fost tovarășă și cu o convingere și zel de apostol, și cu o deosebită energie sufletească, sădit-a el în inimile tinerimei principii de bine, drept și frumos, și înzestrat-a mintea tinerilor cu conștiențele necesare vieții. Pe cât de conștiențios și asiduu a fost în școală, tot atât de cucernic și devotat servitor a fost în biserică, la altarul Domnului. Între aceste două obositoare chemări, a treia, chemarea de tată, după moartea soției sale în tēmplată acum 12 ani aș pute zice totodată și de mamă și-a împlinit-o în mod esemplar. Îngrijirea și educația dată familiei sale, în jurul căreia își petrecea tot timpul ce-i prăsosea dela școală și biserică, este dovada cea mai elocuentă despre caracterul firm și principii morale ale răposatului.

Stima și iubirea l-au și încunjurat în viață din toate părțile, ear' prea timpurie-i moarte regrete colegilor, tinerimei, cunoscuților și adâncă jale a orfanei sale familii cauzat-a.

Încetând din viață la 21 Septembrie n. în urma unor grele suferințe de aproape o lună de zile profesorul Ciriac B. Groze, înmormântarea ca o vie apreciere a meritelor sale pentru școală, i-a făcut-o vechiul gimnasiu, căruia și-a fost jertfit viața până la moarte. Sămbătă, în 23 l. c., după amezai la orele 2 tinerimea dela toate institutiunile, urmată de corpul profesoral, apoi numeroș public s'a îndreptat spre locuința răposatului. Aproape toți profesorii preoți erau în ornate bisericești. Sicriul fu pus de patru profesori-celebrați pe carul mortuar și s'a împodobit cu trei cununi, din parlea corpului profesoral, alta a familiei, a treia a tinerimei gimnasiale

a fost dus în biserica catedrală unde s'a sêvrșit prohodul de cătră rev. domn canonic și director gimnasial Iosif Hossu și încă alți 6 profesori. A asistat și Esc. Sa Metropolitul. Cuvântul funebral, care a mișcat adânc pe ascultători, l-a ținut profesorul Aron Deac, care în partea primă a vorbirii sale a arătat nimicicia și periclenea lucrurilor materiale celor mai mărețe din lume în asemănare cu spiritul și cu binefăcările sêvrșite, cari sunt nepitoare: »non omnis onoriar». În a doua parte a arătat cursul vieții și a activității răposatului.

Ciriac B. Groze s'a născut în Căcova (comit Albei-infer.) la 20 Oct. 1847 din părinți țărani de frunte; în vîrstă de 11 ani fu dus la școala elementară din Aiud, de unde după 2 ani îl trecu la școlile din Blaj. Aici deși încercat de soarte, căci în curând îi muriră ambii părinți, totuși în anul 1868 făcu esamenul de maturitate, cu laudă, eșind primul în clasă. Întrând în cler, termină cu succes eminent cursul I. de teologie în Blaj, după care fostul Metropolit de vie memorie I. Vanoea, spre continuarea studiilor teologice îl trimite în institutul »Sfânta-Barbara» din Viena, de unde reîntorcend ca absolvent este denumit în 1872 ca profesor mai întâiu suplent, apoi ordinar definitiv la gimnasiul de aici. În 1878 își făcu esamenul profesoral din filologia clasică înaintea comisiei consistoriale de aici, instituită prin răposatul Metropolit Vanoea. Din căsătoria încheiată la 1875, i-au rămas actualii copii în viață, 2 fiice și 1 fiu, stud. în cl. VIII. gimn. Soția și-a perdut-o în 1887.

Din biserică conductul s'a îndreptat spre cimiterul comun, unde i-se deschise răposatului ultima locuință. La marginea groapei profesorul Alexandru Viciu dete expresie adânc simțitei dureri prin următoarele frumoase și înduioșătoare cuvinte:

»Crudă realitate! Te-ai furișat dar', o moarte, și în templul cel pacinic a

Hymen. Di Mihailu Jivanca, teol. absolut din Lugoj și d-soara Mărioara Bordoș din Ligid, fidanțați.

Slovacii de pe „Alföld” încep a se trezi și ei la conștiința naționalității lor. Înainte de două decenii mai existau numai cu numele și molochul maghiar...

Principele Ferdinand al Bulgariei a sosit alaltăieri la Viena, fiind întâmpinat la gară de contele Uxkül-Gylleband, comandant de corp, de locțiitorul Austriei-de-jos, de ofițerii de ordonanță...

Din barbariile gendarmereștii. În Ciograd gendarmii au deținut pe un anume Mencer Lajos, bănuț de a fi furat o rogojină și o găscă. La casa primăriei l-au strimtorat între soba inferbentată și între pârte, desbrăcat...

Dare de seamă. Deputatul dietal baronul Nopsca Elek, Duminecă a ținut în Oraștie alegătorilor sei o dare de seamă despre activitatea sa în dietă.

În portul din Fiume, zilele trecute a băntuit mare brean, așa numitul sirocco (vântul dela țermurii Africe).

Din temnițele dela Ilava va evadat Vineri patrușprăzece robi, toți mari făcători de rele, osândiți pe mulți ani de robie.

muselor, ca să mai aștepi o victimă chiar dela altarul focului sacru, la care jertfa preotului cucernic, cu gest tainic, adănc în misterul științei și l-ai răpit ca să repeși acea memorabilă lecțiune: „aduți aminte omule, că ești pulvere și în pulvere te vei întoarce”.

„Nu moare un tată model de virtute, Solid în caracter, modest în cuvânt, Căci lasă exemplul la mii și la sute, În filii sei nobili, ce-s viu monument”.

Apostolii causei sfinte a deșteptării prin lumină se nasc având destinul aurei, și verse lumină în urma lor, și nu mă îndoiesc, că opera lor a fost simbolizată în vechim prin mitul despre Prometeu și răpirea focului din cer.

Ei mor în urma legii firei; moartea lor o plâng toți cei de bine, și totuși ei nici-când nu-s morți: „Non omnis moriar”. De trei zile voci înduioșate șoptesc cu șfială: „Grăie este mort! E mort! Întăresc flamuri, negre; e mort! Vestesc clopotele cu glasuri lugubre cadentând: „Cad lov, de soartee. Ochi nostri umedzi aceeași repetă; pe fețele noastre triste aceeași durere este depinsă, ca a murit tatăl iubit, profesorul neobosit, cetățeanul obrabil, amicul neprefiut. Azi imina-i prinsă pentru cauza progresului este răce, nu mai palpită pentru înaintarea cultură a neamului seu, pentru a căru luminare atâta s'a jertfit. Stă la pragul eternității, un minut și câteva clii vor acoperi despuierile-i pământeste”.

dar' ceialalți zece au dispărut. Sâmbătă noaptea s'a întâmplat într'o comună din jurul Pojonului o mare jăfure și se crede că a fost comisă de acești zece evadați. Gendarmeria fi caută în ruptul capului.

150.000 fl. o biserică parochială. În Borsod-Mezőkeresztes s'a sâvârșit Duminecă sfântirea bisericii rom-catoice, în stil romanic, făcută pe speșele canonicului-episcop de Agra Dr. Kozma Károly. Biserica a costat 150.000 fl.

Oameni-bestie. În Iasenita (comitatul Arva) păcurarul Ignat Hrubos Kurtyák simțind șgomot prin curte într'o noapte de astă-vară, a eșit să vadă ce e și a dat de o femeie bătrână, care la vederea păcurarului a luat-o la fugă. Omul după ea, și prinzându-o a dat-o pe mâna judeului comunal, crezând că e hoată, mai ales, că nu dădea nici un răspuns la întrebările lui și nici numele nu și-l putea spune, ci gângăvea numai vorbe neînțelese. Judele, împreună cu doi jurați au dus-o la casa comunală dându-i toți trei ghioturi, lovitură cu piciorul și cu bătele tot timpul cât a durat calea până la casa comunală (jumătate de oră). Nenorocita a succumbat de mai multe-ori sub loviturile sâlbăticiților oameni, dar' de vorbit nu putea vorbi, ci numai gemea. La casa comunală au înțuciat-o într'o poiată, unde până dimineața a murit. Cercetarea oficială a constatat apoi, că nenorocita era Maria Bistričan, care plecase la Novoti și și cerea o soră. Era de mai mulți ani neună și de aceea nu știa da răspunsuri clare la întrebările ucigașilor ei. Judele comunal și tovarășii sei de crimă au fost arestați zilele trecute și puși sub acuză pentru omor.

Știri mărunte. Vincențiu Ianiga, notar în Szerecs, curățindu-și revolverul, acela s'a slobozit și glonțul nimerind pe notar în tâmpla stângă l-a intrat în cap.

Mementov Sava, șeful cassei dela calea ferată Moseva-Archangelsk a defraudat 750 000 de ruble. Mementov e arestat.

În Moseva s'a întâmplat într'o drougerie o puternică explozie de spirit, în urma căreia 25 oameni au fost răniți grav.

În Denta și Temes-Butin s'au înființat stațiuni telegrafice.

Anton Opicz, locotenent în pensiune în Timișoara, executor orașenesc, a răposat alaltăieri în calea spre birou.

MAI NOU.

Românii și Bourguignon.

Crisa între partidul român din Bucovina și presidentialul țerei bar. Bourguignon a intrat în un stadiu acut. „Deutsches Volksblatt” anunșă soșirea la Viena a deputaților români Lupul, baron Hormuzachi și Dr. G. Popovici, cari au mandatul să ceară revocarea dlui Bourguignon. Din sorginte sigură aflăm, că și bar. Bourguignon a părăsit subit Cernăuțul și se atllă în Viena pentru a

O, nesimțitoare și răci glii, cari în lăuntru vostru veți închide iubirea și deasupra plânsul! Moartea cu mână nemiloasă v'a aruncat între noi. Însă dacă pământul ne desparte, iubirea ne unește! Și chiar moartea înșasi a venit să pună cununa nemuririi pe numele tău, o neuitate coleg! A venit furtunoasă și violentă, ca să smulgă din edificiul nostru cultural un factor pururea și pretutindenea și în toate înțelept, precut și cumpetă. De aceea în inimile noastre nu ești mort, o neuitate coleg! în mii de piepturi trăești și trăi-vei de-a pururea, des!

Te-ai dus pe calea sorșei, pe care toți vom merge,

Dar' moartea al tău nume din inimii nu ni-l șterge!

Colegii dela gimnasiu și dela toate institutule de învățământ, filii și superioarii tăi, amicii și cunoscuții „cunună eternă” vom pune amintirei tale. Bărbați de aici și din departare, pe care tu l-ai format, de mână vor aduce pe filii lor la momentul tău, o neuitate coleg, și îi vor învăța să onoreze pururea memoria regretatului profesor Ciriac B. Groze. Privește atunci și tu din patria cerească, asupra institutelor, la cari ai servit cu devotament, roagă-te atunci pentru înflorirea lor. Noi, ai tăi vechi elevi și dragi tovarăși, cari jalnic suspinând te-am adus la locașul de repaus, noi:

„Cât vom fi încă purtați prin lume De valul vieței, de-al corței vânt, Vom șopti jalnic dragul tău nume Ca un adio la-al tău moment!

Dormi în pace! Un student din cl. VIII. gimn. I. Dicu asemenea prin o duioasă vorbire luând rămas bun în numele tinerimei dela repositul, țărina neagră din jurul groapei alunecă încet, încet, făcând să dispară sub ea conștiințioșul și zelosul profesor, iubitorul tată și vrednicul cetățean al Blajului.

contrabalansa pașii Românilor. S'a încins o aseună dar' crâncenă luptă pe după culise.

Crisa ministerială încă neresolvată limitează întru câțva această luptă și o fine necesită. În Bucovina agitația e enormă.

Ultime știri.

Viena, 28 Septembrie n. Ferdinand, principele Bulgariei, a înmanuat Monarhului nostru ordul Alexandru, în briliante, ear' M. Sa a decorat pe principele Ferdinand cu marea cruce a ordului Sfântul Stefan. Suita principelui asemenea a fost decorată. Principele bulgar e foarte vesel de buna primire ce i-s'a făcut la Viena.

Budapeșta, 28 Sept. n. Dieta s'a deschis astăzi. Petițiunile în chestia Hentzi, se predau comisiunei petiționare la propunerea lui Kossuth. Guvernul nu s'a opus, dorind însuși să se lece chestia dela ordinea zilei cât de curând. Ședința proximă se ține mâne.

Tribuna Literară.

Critica-zeflema.

Zilele trecute s'a făcut mult haz în cercurile din Sibiu — poate și în tr'alte locuri — pe tema lui „Berni Detre”, sau a dlui Ilarie Chendi...

Di Chendi, un tip de vagant literar, a ajuns, grație „amicilor” sei, într'un post bun, la biblioteca „Academiei Române” din București. N'are aproape nici un alt lucru, decât să cetească, să studieze și să scrie. Di Chendi, ar pute foarte bine să se instruce, să și îmbogățească cunoștințele și prin scrutiările și studiile ce le-ar face să fie folositor binelui deobște. Da, dacă dl Chendi ar fi un om serios.

Cum își folosește dl Ch. timpul? Ne-o arată el însuși. Mai face câte o intrigă politică, mai scrie câte un articol la „Rev. Oraștiei”, mai câte un „telefon” ori vre-o zeflema în „Trib. Poporului”, și câte ceva literar în „Familia”. Dar' foarte puțin, din ce scrie, e vre-un lucru mai de treabă, ori cel puțin serios.

Între alte ocupațiuni predilecte s'a apucat acum să studieze „Enciclopedia Română”. Noi, cestialalți mulți mai deschidem „Enciclopedia”, când suntem avisați să căutăm ceva. Di Ch. o cetește întreagă, din doască în doască, să-i găsească greșelile. Nu înzădar e critic dl Ch. A și găsit dl Ch. erori în „Enciclopedia” și ar fi mare minune să nu găsească, căutând cu atâta zel, că doar' și „Enciclopedia” e un lucru omenesc, imperfect și cu greșeli.

Și din când în când „criticul” nostru dela „Academie” surprinde lumea cu câte o descoperire a sa, cu câte un mare rezultat al muncii sale, arătând câte o greșală mai mică, ori mai mare, a „Enciclopediei”.

Ultima descoperire a dlui Ch. a fost cea mai interesantă până acum. (De sigur vor mai urma — dacă dl Chendi nu va veni cumva la Arad, ca secretar al episcopului Goldiș — cum e vorba). A descoperit adecă, cum „Enciclopedia Română” la partea despre vechea literatură germană a tradus un pasaj din Lexiconul cel nou, unguresc, „Pallas” și traducătorul neinițiat în literatura germană, a menținut numele maghiarizat: „Berni Detre” al lui Dietrich von Bern.

Greșeala e fără îndoială mare și boacănă — dar' incidentală. Ea s'a străcurat — cum se va vedea — din întâmplare, printr'un complex de inconveniențe neașteptate.

Ei, dar' să vezi ce mai articol de „critică literară” sloboade dl Chendi pe această temă, în 2 lungi coloane ale foii dela Arad! Ce de haz deplasat, ce de glume necălitate, ce de însinuări și generalizări, ce mai zeflema malițioasă! Cu un cuvânt criticul nostru „dintre” un țințar face un armăsar.

Ei bine, asta e prea mult; asta-i disgustător. Di Ch. ar pute să învețe odată a se purta cinstit în chestiunile literare și a nu-și mai întina condeiul. Mai ales acum, când poate vedea cât de generos s'a dovedit, acel suflet blând, pe care în viață a încercat să-l amărăscă cu veninul condeiului seu închiriat în slujba unor mici suflete pătimășe.

Cât pentru greșeala „Enciclopediei” ea este mare, neplăcută. Ea este însă un maleur, ce se întâmplă și la alte publicațiuni.

Critica-zeflema a dlui Chendi însă, e o maliție, căreia rar îi poți găsi păreche.

Enciclopedia are multe scăderi nu-i vorba. Cei-ce au vreme să se ocupe de ea trebuie să-i dea sfaturi, ori fapție ajutor, nu însă să o batjocorească și discrediteze.

În afacerea aceasta a lui „Kendi Detre” biroul „Enciclopediei” a fost trimis de mult o serisoare de explicare la redacția „Tribunei Poporului”, — firește înzădar!

Eată scrisoarea din vorbă:

Onorată Redacțiune!

În nrul 174 al ziarului D-voastre dl Il. Chendi se ocupă — într'un ton cu totul neobișnuit în critica serioasă — cu câte o greșală de traducere și de tipar din articolul „Enciclopediei Române” despre literatura germană.

Nu deneg nimănui dreptul de a critica scăderile publicațiunilor redigiate de mine, și recunosc și eu, că greșelile remarcate de dl Chendi în adevăr sunt foarte supărătoare. Cu toate acestea, cred însă, că acele ce se aduc din acest incident în organul Dtre conducerii „Enciclopediei Române” sunt nedrepte, deoarece asemenea publicațiuni mari nu pot fi apreciate după câte o greșală de traducere sau de tipar, cari chiar și pe lângă cea mai mare atențiune nu se pot evita și s'au furisat și în alte enciclopedii mari, lucrate cu un aparat mult mai perfect de cât al nostru.

În cazul de sub întrebare m'am îngrijit de timpuriu, ca articolul despre limba și literatura germană să se lucreze de un autor specialist. Articolul a fost împărțit dlui Dr. Rudow, care însă, după cum știți, a decedat pe neașteptate. Din aceasta cauză m'am adresat la moment cătră dl profesor Dr. H. Tiklin, care a și lucrat articolul „Limba germană” și mi-l-a trimis cu observarea: „Urmarea — literatura germană — peste câteva zile”. Lăsându-mă pe această promisiune, nu am mai luat altă dispozițiune. Articolul promis de dl Dr. Tiklin însă nu mi-a sosit, și trebuind să tipărim coala respectivă, biroul nostru a fost necesitat să se îngrijească în momentul din urmă de suplînirea lui. Astfel s'a întâmplat că un membru al biroului a făcut, cam în grabă, un extras din Lexiconul Pallas și în traducerea sa a luat numele lui Dietrich von Bern în forma maghiară. Fiind eu atunci din întâmplare absent din Sibiu, n'am putut face reviziunea articolului, și lipsind timpul pentru a-l mai trimite spre revizuire — după cum se face în genere cu articolele „Enciclopediei” — unui om de specialitate, greșeala de traducere, din nefericire, a rămas neobservată.

Este de regretat aceasta, dar' la o publicațiune care cuprinde peste 40.000 articole, asemenea erori nu pot fi evitate cu desăvârșire. Numărul lor este foarte mare și în Larousse, Brockhaus, Meyer, Pallas și alte mari enciclopedii, cu toate că acestea dispun de puteri suficiente pentru a da publicațiunilor lor o redacțiune cât mai perfectă. Numai că critica străină ține cont de greutățile cu cari au să lupte asemenea publicațiuni, și de parte de a face capital din câte o greșală de tipar sau de traducere, le apreciază după momente mai esențiale.

Ce privește acuză „plagierii”, cred că ori-ce om care știe ce sunt și cum se lucrează dicționarele enciclopedice, va înțelege, că multe mii dintre articolele acestora nu pot fi alta decât simple traduceri si estrase. A cere s. e. originalitate la un articol care cuprinde câteva date biografice sau scurte informațiuni despre vre-o localitate geografică, nu dovedește decât lipsă de pricepere ori de bunăcredință. Un dicționar enciclopedic „original” este o imposibilitate.

Invectivele personale ce mi-le adresează dl Chendi, cred că le pot ignora. D-sa, cu toată asprimea leofruntor ce le-a primit, se pare a fi incurabil în manierele sale „literare”. Numai la o singură însinuare vreau să reflectez, deoarece de asta-dată a fost făcută la adresa „Asociațiunii”. S'a vorbit anume mai de multe-ori în ziarul d-voastre despre „Enciclopedia Română” ca despre o „întreprindere negustorească”. În această privință trebuie să-l clarific pe dl Chendi, că de când d-sa a părăsit biroul „Enciclopediei”, împrejurările s'au schimbat foarte mult și preste tot d-sa s' a fost singurul care a făcut „negustorie” din activitatea sa pentru „Enciclopedia”, remunerându-se însuși și încă foarte splendid, din banii ce i-am încredzuit pentru trebuințele biroului, cu toate că în serviciile sale peste măsură modeste s'a distins numai prin o extremă neglijență, înecat a dispărut din Sibiu fără a-mi da seamă de cele ce a făcut. Cred deci că numai dl Chendi nu poate fi îndreptățit a-și permite necuviințe ca cele din ultima sa „critică” și din foiață despre art. „Doina” al dlui prof. Bărseanu, față cu cei ce cu cea mai mare abnegațiune conlucrează la realizarea „Enciclopediei”.

După acestea mulțumindu-Vă înainte pentru publicarea acestor știri, Vă rog del Redactor, să primiți espreșiunea doosebitei mele considerațiuni.

Sibiu, 19 Septembrie, 1899.

Dr. C. Diaconovich.

INFORMAȚIUNI.

„Foaia Populară”. Azi a reapărut după o vacanță de 2 luni, nr. 24 al cunoscutei publicații enciclopedice săptămânale ilustrate „Foaia Populară”.

E de notat, că această revistă dedicată mai cu seamă familiilor dela țeară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație similară: a reușit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții.

Numărul 24 conține pe pagina I. un mare și minunat reușit portret al Maiestății Sale Reginei, după o ultimă fotografie, ear' ca materie articole economice, literare, științifice, didactice, poezii etc. etc.

„Foaia Populară” dă ca premiu, cu fiecare număr, un roman gratis „O călătorie la Venus” sau „În anul 4000”.

Recomandăm călduros această eminentă revistă, al cărei abonament e doar' 5 lei pe an. Redacția în București, strada Academiei nr. 37.

„Liga Română”, revistă săptămânală pentru interesele culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul IV., nr. 36 din 12 Septembrie, are următorul cuprins: Bucovenieni. — Amenințări ridicole. — Dorințe împlinite în Macedonia. — De peste Munți. — Congresul studenților. — D'ale noastre (Lectura la noi). — Situația peste Munți (scrisoarea II a dlui Moosonyi). — Din presa de peste Munți („Tribuna” și „Gazeta Transilvaniei”). — „Daco-Românismul” din „Alkotmány”. — Alegeri noue în Ungaria? — Széll și Austria. — La columna lui Traian. — Die socialisten in der Nationalitätenfrage. — Magyarische Drohungen.

A apărut:

Geografia pentru școlile populare, partea primă pentru clasele III, și IV., întocmită pe baza planului ministerial de Vasile Goldiș, prof. gimn. Editura librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul 35 cr.

FELURIMI.

Trăească Ungaria!

- Dintre un ziar bucureștean —
- Cincizeci de Valahi, la mine
- Meny a fenébe!
- Trei Unguri!
- Treizeci de Valahi...
- Marha vagy!
- Șapte Unguri!
- Douzeci și cinci de Valahi...
- Nyomorult!
- Doi Unguri!
- Cincisprezece Valahi...
- Bolond vagy!
- Patru Unguri!
- Cincizeci de Valahi!
- Czoki!
- Opt Unguri!
- Treizeci de Valahi!
- Ne untass!
- Doi Unguri!
- Patruzeți și cinci de Valahi!
- Fogd be a szád!
- Un Ungur!
- Douzeci și cinci de Valahi!
- Szamar!
- Un Ungur!
- Zece Valahi...
- Un Ungur!

Așa strigau de vr'o jumătate de cias la biliard în Budapeșta, Ferent Mișca și Lajos Benedek. Valahii însemnau puncte rele; Ungurii puncte bune.

Două sute Valahi, la mine, zise sfîrșind Benedek Lajos.

— Douzeci și șapte Unguri, gemu Ferent Mișca.

Apoi cuprins de furie:

— Mai mulți Români decât Unguri! Nu se poate.

— Ba se poate!

— Nu se poate!

Asta nu e biliard, e iredentism! Magyar Állam! Kulturgylet! Toroknak! Feriak! Teremtette!

Sosiți în Sibiu.

La 28 Septembrie n. 1899.

Hotel „Împărătul Romanilor”: Tübecke, pictor din Weimar; Gaal cu soția, jude cercual din Teaca; Schiller, avocat, Stritzel, inspector din Budapeșta; Berger, Gaal, Macher, Schwenda, din Budapeșta, Kolinsky din Praga; Roth din Oradea-mare, Kalb, Moesary, Röhrlinger, Ioff, Ruszitska, Laengelfelder, Grünwald, Poloschek Deutsch, Striegel, din Viena, comercianți.

Hotel „Neurînere”: D-na Alina, Held, actor din Viena; Roth din Mediaș; Ráczkóvy din Jibot; privatieri; Blaga cu fiul, notar, din Satlung; Brauner, sublocotenent din Bruck I. Leitha; Kornhauser din Tirgul-Mureșului; Strasser din Cluj; Gergely, Schwarz, din Budapeșta; Neuhäuser din Viena, comercianți.

Hotel „Meltzer”: D-na Popovici cu fiica din București, Rusan, privatieri; Elias, Kaiembis, din Turda; preoți; Opris din Armeni; Szalbinsky din Riu-Vadului, comercianți; Nikolszky, curelar din Făgăraș.

Hotel „Habermann”: Maria Szoborlay cu fiica, proprietăreașă din Kovesd.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

[178] 49-50

Bibliografie.

A apărut:

„Datorințele învățătorului ca crescător față de direcțiunea greșită a socialismului modern», disertațiune de Alexandru Pop, inv. în Ocna-Dejului. Broșură de 54 pagine 8° mare, premiată de Reuniunea învățătorilor gr-cat. din jurul Gherlei, în adunarea generală ținută în C.-Mănăstir la 20 și 21 Iunie a. c. Prețul 20 cr.

Istoria agriculturii, de I. Loser. traducțiune autorizată, de „Un prieten al plugarilor». Retipărire din „Tel. Rom.» Sibiu, tiparul tipografiei arhidiecezane.

„Exerciții intuitve și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după planul de Ioan Tuduceșcu inv. în Lipova. Ediția III. Prețul 30 cr.

A apărut în tipografia noastră cartea „Principiile politice» (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cetet. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii: *Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflitele între manuirea dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.*

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare în librăria institutului nostru.

Bunacuviniță, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschievici, Suceava, red. și editura societății „Școala română». Prețul 30 cr. (Figurază ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățatură pentru tineret).

A apărut în editura librăriei C. Sfetea, București, G. Coșbuc — *Povestea unei coroane de oțel*. 1 volum ilustrat costă lei 1.50.

Impăratul Marc Ulpiu Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1899 în localitățile clubului român din Suceava, de Animpodist Daschievici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrievici în Cernăuți.

Ideile fundamentale în economia politică și o nouă teorie sociologică, de Ioan Socaciu, profesor în Brașov. Editura proprie a autorului. Brașov, tipografia A. Murășianu 1899. Prețul 65 cr.

„Naționalitatea». Societatea noastră „Tipografia» a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre „Naționalitate». Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri limbajul frumos în care „Rosmarin» ai nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna» s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia» cănn a retipărit articolii din „Tribuna» în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia» societate pe acțiuni în Sibiu.

La librăria „Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

- Memorial, Arhiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. —30
- „Doina», conf. ținută la ateneul din Berlad, de Măndrescu —28
- „Critice» 1867—1892, de Măndrescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr. — 4.—
- „Povestile Bănătuului», de Cățana — 2.30
- „Literatură popor. română», de Gaster — 2.50
- „Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou», de Dr. Iuliu Olariu — 2.50
- „Cersitorul», dramă în 2 acte de Livescu — 2.50
- „Studii Critice», de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr. — 4.—
- „Higiena română», de Dr. Leo Murășianu — 4.—
- „Izvoade», de Demetrescu — 4.—
- „Trandafiri și vioarele», de Pop-Retezgan — 60
- „Din Moldova», schițe de Kozebue — 1.—
- „Flora din Frenze», de Livescu — 50
- „Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul», de Nicolai Bălescu — 2.—
- „Trăvnițe», 10 piese Slovașesti Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr. — 3.—
- „Scrierile părinților aptoosrești», de Dr. Iuliu Olariu — 70
- „Merinde dela școală», de Popa — 60
- „Despre influența împrejurărilor», de Panaite Zosin — 50
- „Memorii din timpul războiului», de Georgescu — 88
- „Pui de lei», poezii eroice, de Nemțescu — 1.—
- „Poesii», de Macedonski — 2.—
- „Copii de pe natură», de Negruzzi — 50
- „R. van Saanen, cuvintie de M. Eminescu — 75
- „Doina codrului» — 75
- „I. Paschill. Cuvintie de I. Dorianu. Așa mi-e scris, romanță pentru voce și pian — 50
- „F. Domier. Soirées de Bucarest, vals Sărbă Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan — 50
- „I. Villacrosse. De ce mi-ai zis odinioară, romanță — 75
- „Fayotte de la Prințesa Marie», de Michel Margaritescu — 75
- „Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu — 75
- „G. Vasiliu. Freametul Zăvoaiului, horă — 75
- „C. Felix. Cuvintie de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano — 50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

| | | | |
|----------------------------|-------|--------|------------|
| Din 28 Septembrie v. 1899. | | | |
| Hârtie-monetă română | Cump. | 9.35 | vënd. 9.40 |
| Lire turcești | | | |
| Imperiali (16 R° aur) | | 18.92 | 19.02 |
| Rubli rusești 100 a | | 126.75 | 127.75 |
| Galbeni | | 5.64 | 5.69 |
| Napoleon-d'ori | | 9.52 | 9.59 |
| 100 Marce germane | | 58.87 | 59.— |
| Livre sterling | | 11.96 | 12.06 |

Bursa de Budapesta.

| | | | |
|--|--|--------|--|
| Din 26 Septembrie v. 1899. | | | |
| Renta de aur ung. 4% | | 117.50 | |
| „ „ 4% | | 95.10 | |
| „ „ val. cor. 6% | | 120.25 | |
| Imprumutul căilor ferate ung. | | 100.— | |
| Bonuri rurale ung. | | 94.— | |
| „ croate-slavone | | 99.50 | |
| Obligațiunile desp. regalilor | | 162.— | |
| Losuri pentru regulara Tisei și Seghedin | | 141.— | |
| Renta de hârtie austriacă | | 99.75 | |
| „ de argint austriacă | | 99.60 | |
| „ de aur austriacă | | 117.75 | |
| Losuri austriace din 1860 | | 187.— | |
| Acțiunile băncii austro-ungare | | 905.— | |
| „ de credit ung. | | 376.50 | |
| „ de credit austr. | | 371.40 | |

Bursa de Viena.

| | | | |
|--------------------------------|--|--------|--|
| Din 26 Septembrie v. 1899. | | | |
| Renta de aur 4% | | 118.95 | |
| Renta ung. v. c. 4% | | 95.20 | |
| Imprumutul căilor ferate ung. | | 119.50 | |
| Bonuri rurale ung. | | 99.35 | |
| „ croate-slavone | | 99.25 | |
| Renta de hârtie austriacă | | 99.25 | |
| „ de argint austriacă | | 100.— | |
| „ de aur austriacă | | 118.20 | |
| Losuri austriace din 1860 | | 186.50 | |
| Acțiunile băncii austro-ungare | | 907.50 | |
| „ de credit ung. | | 376.— | |
| „ de credit austr. | | 369.50 | |

Bursa de București.

| | | | |
|----------------------|--------------------|-------|--|
| Din 18 Septembrie v. | | | |
| 5% Renta perpetuă | | 88 | |
| 5% „ am. 1881 99% | 4% Fonc. rur. | 88 | |
| 5% „ 1892 99 | 5% „ urb. Buc. 90% | | |
| 5% „ 1893 99 | 5% „ Iași 85% | | |
| 5% „ 1894 87 | Banca Națion. | 267.5 | |
| 5% „ 1895 88 | „ Agricola | 337 | |
| 5% „ 90.94 88% | „ României | | |
| 5% „ 1896 88 | „ de scont | 297 | |
| 5% „ 1897 88 | Dac. Rom. | 430 | |
| 5% „ 1898 90 | Naționala | 448 | |
| 5% „ 1899 90 | Patrică | | |
| 5% Obl. c. B. 1893 | Construcții | 70 | |
| 4% „ 1890 | Basalt artificial | | |
| 5% „ 1895 | Tramv. nou | | |
| 5% Fonc. rur. 96% | Baia centrală | 128 | |

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Publicare de licitațiune.

Din partea subscrisei antistii comunale se face publicamente cunoscut, că dreptul de încassatul vămei pentru țirg, ce este proprietatea comunei Câmpeni, la 9 Octomvrie a. c. st. n., dîmineața la 10 ore, în cancelaria comunală se va da pe calea licitațiunei în arëndă pe anii 1900, 1901 și 1902.

Prețul strigării 3800 fl. Ofertele în scris provăzute cu vadiul de 10% se primesc.

Condițiunile de licitare se pot observa în cancelaria comunală.

Antistia comunală:

Câmpeni, 18 Septembrie 1899.

Iuliu Christianu, Andresiu Vasiliu, sub-notar cercual. sub-primar.

Persoane harnice
cari voesc să-și folosească cu folos timpul liber și prin o solidă agentură se câștigue
5-10 coroane zilnic
să-și comunice adresele la „Filiala 101» în Zwittau, Moravia.
[283] 3-3

Cu preț redus!

Se află de vânzare la „Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de Nicolae Branzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu» în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

„Tipografia», soc. pe acțiuni, Sibiu.

Se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia», soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vânzare:

HOMO SUM.

ROMAN DE GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Comande se pot face la „Tipografia», soc. pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Nici o opozițiune

nu are să se facă afirmărel, că

Crema-Margit, Săpunul-Margit, Pudra-Margit,

inventate de chemical Földes Kelemen din Arad și puse de mine în comerț, sînt unele din cele mai excelente fabricate pentru conservarea Teint-ului și îngrijirea pielii.

Se pot capeta în stare proaspeta, neranceda, la

Parfumeria Meltzer, Gustav Meltzer,

strada Cisnădiei, (edificiul comandai de corp), fabrică de săpun și lumini, strada Gușterței, în Sibiu.

„Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

LIMBA FLORILOR.

De amor și amicitie.

Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientale de

Un amoresat.

Acet volum, în format drăgălaș (32°) imprimat pe hârtie velină, în două culori, negru și albăstru elegant compactat în lux, este

cadou potrivit pentru tinerime, mai ales pentru fetițe.

In legătura de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur

Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

„TIPOGRAFIA», SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al Vlăhuța,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire», poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1898 d. 1.50

„Dan», roman, editura librăriei E. Graeve & Comp 1894 (1 vol.) d. 1.75

„Dan», roman, Biblioteca pentru toți, 4 uri. edit. Carol Müller 1898

2 volume à 32 cr. = 64 cr.

„Din goana vieții», ediția III. (1895) „ „ „ „ d. f. 1.75

„Din goana vieții», (Biblioteca pentru toți, 3 uri edit. C. Müller 48 cr.

„Icoane sterse», nuvele, (Biblioteca pentru toți) edit. C. Müller 16 cr.

„Un an de luptă», ed. C. Müller, 1895 „ „ „ „ d. f. 1.25

„In vîltoare», nuvele, editura Miloșescu 1896 „ „ „ „ d. f. 1.—

Comandele se se adresează:

„Tipografia», societate pe acțiuni, Sibiu.